

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5 marta 2014. god.
Ref. br.: RK 566/14

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučajevima br.

**KI161/13, KI162/13, KI164/13, KI165/13, KI166/13, KI167/13, KI168/13,
KI169/13, KI170/13, KI171/13, KI172/13, KI173/13, KI174/13, KI175/13,
KI176/13, KI177/13, KI178/13 i KI179/13**

Podnosioci

Ramiz Isufi i 17 drugih pojedinaca

Ocena ustavnosti
18 presuda Vrhovnog suda od 14. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosioci zahteva

1. Sledeće zahteve su podneli dolenažnačeni podnosioci:

1. Ramiz Isufi (KI161/13)	10. Qama Ramaj (KI171/13)
2. Zenullah Pirraku (KI162/13)	11. Murtez Xhehaj (KI172/13)
3. Fehmi Gecaj (KI164/13)	12. Ferat Gjoka (KI173/13)
4. Qazim Zogaj (KI165/13)	13. Ilir Haziri (KI174/13)
5. Lulzim Qorolli (KI166/13)	14. Mehdi Gjoka (KI175/13)
6. Sami Qorri (KI167/13)	15. Azemine Hasi (KI176/13)
7. Rusha Uljeviq (KI168/13)	16. Imer Zeneli (KI177/13)
8. Fevzije Seferaj (KI169/13)	17. Mevlude Zymberi (KI178/13)
9. Qamil Dragaj (KI170/13)	18. Asllan Seferaj (KI179/13)

(u daljem tekstu: podnosioci) sa prebivalištem u Glogovcu.

2. Ramiz Isufi je zastupljen od strane g. Zenullaha Pirrakua (KI162/13), takođe podnosilac pred Sudom.
3. 16 drugih podnosilaca zahteva zastupa g. Feriz Gervalla, advokat iz Prištine.

Osporene odluke

4. Podnosioci zahtevi osporavaju sledeće presude Vrhovnog suda od 14. juna 2013. god.:
- (1) Ramiz Isufi (KI161/13), rev. 99/2013, koja je uručena podnosiocu 27. septembra 2013. god.
  - (2) Zenullah Pirraku (KI162/13), rev. 109/2013, koja je uručena podnosiocu 27. septembra 2013. god.
  - (3) Fehmi Gecaj (KI164/13), rev. 96/2013, koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
  - (4) Qazim Zogaj (KI165/13), rev. 100/2013, koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
  - (5) Lulzim Qorolli (KI166/13), rev. 110/2013, koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
  - (6) Sami Qorri (KI167/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
  - (7) Rusha Uljeviq (KI168/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
  - (8) Fevzije Seferaj (KI169/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
  - (9) Qamil Dragaj (KI170/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

- (10) Qama Ramaj (KI171/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (11) Murtez Xhehaj (KI172/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (12) Ferat Gjoka (KI173/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (13) Ilir Haziri (KI174/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (14) Mehdi Gjoka (KI175/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (15) Azemine Hasi (KI176/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (16) Imer Zeneli (KI177/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (17) Mevlude Zymberi (KI178/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.
- (18) Asllan Seferaj (KI179/13), koja je uručena podnosiocu 30. septembra 2013. god.

Predmetna stvar

5. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osamnaest presuda Vrhovnog suda od 14. juna 2013. god., u kojima je Vrhovni sud odlučio da delimično usvoji reviziju podnetu od strane Opštine Glogovac i preinači presude Okružnog suda u Prištini i presude Opštinskog suda u Glogovcu, kojima je iznos nadoknade za rušenje poslovnih lokala umanjen i tužbe za nadoknadu nematerijalne štete podnete od strane podnosilaca su odbijene kao neosnovane.

Pravni osnov

6. Zahtevi su zasnovani na članu 113.7. Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon), i pravilima 37. i 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 17. oktobra 2013. god., podnosioci Ramiz Isufi (KI161/13) i Zenullah Pirraku (KI162/13) podneli su svoje zahteve Sudu.
8. Dana 22. oktobra 2013. god., podnosioci Fehmi Gecaj (KI164/13), Qazim Zogaj (KI165/13), Lulzim Qorolli (KI166/13), Sami Qorri (KI167/13), Rusha Uljeviq

(KI168/13), Fevzije Seferaj (KI169/13), Qamil Dragaj (KI170/13), Qama Ramaj (KI171/13), Murtez Xhehaj (KI172/13), Ferat Gjoka (KI173/13), Ilir Haziri (KI174/13), Mehdi Gjoka (KI175/13), Azemine Hasi (KI176/13), Imer Zeneli (KI177/13), Mevlude Zymberi (KI178/13) i Asllan Seferaj (KI179/13) podneli su svoje zahteve Sudu.

9. Dana 8. novembra 2013. god., predsednik je odlukom GJR. KI161/13 imenovao sudiju Artu Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Odlukom KSH. KI161/13 predsednika imenovano je Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
10. Dana 11. novembra 2013. god., u skladu sa pravilom 37.1. Poslovnika, predsednik je naložio spajanje zahteva KI161/13 sa zahtevima KI162/13, KI164/13, KI165/13, KI166/13, KI167/13, KI168/13, KI169/13, KI170/13, KI171/13, KI172/13, KI173/13, KI174/13, KI175/13, KI176/13, KI177/13, KI178/13 i KI179/13. Ovim nalogom je odlučeno da sudija izvestilac i sastav Veća za razmatranje bude isto kao što je odlučeno odlukom predsednika o imenovanju sudije izvestioca i Veća za razmatranje od 8. novembra 2013. god.
11. Dana 13. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosiocice i Vrhovni sud o registraciji zahteva i spajanju zahteva.
12. Dana 7. februara 2014. god. Veće za razmatranje je većalo o izveštaju sudije izvestioca i preporučilo je Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Na osnovu spisa predmeta, između 1992. i 1996, opština Glogovac je izdvojila skoro 60 parcela različitim pojedincima za izgradnju poslovnih lokala sa stalnim i privremenim karakterom.
14. U septembru 1999. god., opština Glogovac je u kontekstu prostornog planiranja odlučila da oslobodi parcele i naloži rušenje poslovnih lokala.
15. Upravni postupak u vezi sa ovim odlukama je trajao do 2005. god.
16. Dana 21. marta 2005. god., Vrhovni sud je odlučio da poništi upravne odluke i vrati slučajeve u upravni postupak, kako bi doneo druge odluke.
17. Nezavisno od žalbe koja je bila u očekivanju na upravni postupak i pre odluke Vrhovnog suda od 21. marta 2005. god., početkom marta 2005. god., opština Glogovac je već srušila sve postojeće poslovne objekte i oslobodila parcele.
18. Odmah nakon rušenja poslovnih objekata, mnoge tužbe za nadoknadu su podnete Opštinskom sudu u Glogovcu protiv Opštine Glogovac.
19. Dana 8. decembra 2009. god. i 25. juna 2010. god., na zahtev 18 tužilaca, sudije EULEX-a su odlučile da preuzmu slučajeve.
20. U svojim tužbama, tužioci su tražili naknadu za rušenje poslovnog objekta, naknadu za delimično rušenje poslovnog objekta, naknadu za izgublenu

zaradu, naknadu za nematerijalnu štetu, određivanje druge parcele za poslovne objekte i kamatu za novčanu naknadu.

21. Između 27. septembra 2011. god. i 21. oktobra 2011. god., Opštinski sud u Glogovcu je delimično usvojio tužbe. Odlučio je samo da usvoji naknadu za rušenje objekta sa posebnom kamatnom stopom počev od dana kada je tužba podneta, prilikom čega je odlučio i da usvoji naknadu za nematerijalnu štetu u iznosu od 250 evra i odbije tužbe za naknadu izgubljene zarade i određivanja druge parcele za poslovne objekte.
22. Protiv presuda Opštinskog suda u Glogovcu, opština Glogovac je uložila žalbe Okružnom sudu u Prištini.
23. Između 23. oktobra 2012. god. i 23. novembra 2012. god., Okružni sud u Prištini je doneo presude, odbijajući žalbe i potvrdio je presude Opštinskog suda u Glogovcu.
24. Protiv presuda Okružnog suda u Prištini, opština Glogovac je podnela revizije Vrhovnom sudu, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.
25. Dana 14. juna 2013. god., Vrhovni sud je doneo 18 presuda i odlučio da delimično usvoji reviziju podnetu od strane Opštinskog suda u Glogovcu i preinači presude Okružnog suda u Prištini i presude Opštinskog suda u Glogovcu, kojima je iznos nadoknade za rušenja poslovnih objekata umanjen i tužbe za nadoknadu nematerijalne štete su odbijene kao neosnovane.
26. U osamnaest presuda, Vrhovni sud je našao sledeće:

“Što se tiče izazvane štete rušenjem zgrade, drugostepeni sud je pravilno ocenio da izazvana šteta predstavlja običnu štetu umanjenje imovine tužioca. Međutim, u ovom smislu nije pravilo primenjen zakon. Šteta u ovom slučaju nije vrednost zgrade koju je imala u vreme njene izgradnje 1997.god. (jednaka vrednost sa materijalom i radnom snagom za njenu izgradnju), nije vrednost koja je procenjena u vreme rušenja 2005. god., minus oštećenje zgrade za 8 godina korišćenja, već je samo vrednost materijala koji tužilac može da uzme ukoliko se konstrukcija/zgrada ne sruši, već se dekonstruiše (dekonstrukcija je selektivno montiranje delova zgrade radi ponovnog korišćenja). Konstrukcija/zgrada bila je privremenog karaktera, nije postojala mogućnost njene prodaje, čak ni po tržišnoj ceni u vreme rušenja, niti u vrednosti konstrukcije (u vreme izgradnje ili vreme rušenja minus oštećenje). Dakle, šteta je samo vrednost upotrebljivog materijala koji će moći da se izvuče, u slučaju neophodne dekonstrukcije.”
27. U tom smislu, Vrhovni sud je odlučio da preinači presude nižestepenih sudova i umanji iznos nadoknade utvrđen od strane gorenavedenih sudova.
28. Što se tiče naknade za izgubljeni inventar, Vrhovni sud je zaključio da su presude bile pravične i da zahtev za reviziju treba biti odbačen.

29. U vezi sa nematerijalnom štetom, Vrhovni sud smatra da „[...] je revizija osnovana, obzirom da nije pretrpljena nijedna nadoknativa nematerijalna šteta. Ne postoje podaci da je tužilac pretrpeo fizički ili duševni bol koji je potrebno nadoknaditi. Tužilac i opština osporili su pravo tužioca da poseduje ovu zgradu na zemljištu opštine, mnogo godina dok se ona ne bude srušila. Razumljivo je da je tužilac pretrpeo razočarenje i ljutnju kada je zgrada srušena, ali se ne treba nadoknaditi u novcu sve vrste duševnog bola propisanih članom 200. Zakona o obligacionim odnosima. Duševni bol se ne može nadoknaditi novcem, ukoliko se ne dokaže da je taj bol bio toliko intenzivan da je uticao na mentalno stanje tužioca. U vezi sa ovim ne postoji nijedan dokaz. Stoga, u ovom delu je potrebno preinačiti odluku i odbiti tužbu za naknadu moralne štete. (član 244.1. Zakona o parničnom postupku)

Navodi podnosilaca

30. U svojim odvojenim zahtevima, podnosioci Ramiz Isufi (KI161/13) i Zenullah Pirraku (KI162/13) tvrde sledeće: [...]”Prekršen je član 46.3. Ustava Republike Kosovo, obzirom da je prekršeno pravo na zaštitu imovine. Prekršen je član 24.1. Ustava Republike Kosovo, obzirom da je prekršeno pravno na jednakost pred zakonom, kao i član 23. Ustava Republike Kosovo, obzirom da je prekršeno pravo na ljudsko dostojanstvo. Uskraćeno je pravo na imovinu, iako je podeljena na pravnom osnovu, na osnovu važećih odluka [...]”.
31. Isti podnosioci su dodatno tražili od Ustavnog suda: [...]”Tražimo da Ustavni sud Kosova usvoji zahtev i poništi presudu [...] od 14. juna 2013. god. Tražimo da Ustavni sud Republike Kosovo preporuči plaćanje naknade materijalne štete, kao i naknadu za duševni i moralni bol.”
32. U svojim zahtevima, 16 drugih podnosioca tvrde: [...] ”Prema tome, tužiocu, nepriznavanjem adekvatne i proporcionalne nadoknade za nepravedno rušenje njegovog poslovnog objekta, povređeno pravo na zaštitu imovine u smislu člana 46. stav 1. i 2. Ustava Republike Kosova i odredaba Evropske konvencije o ljudskim pravima po osnovu nepravičnog suđenja u smislu članu 31. Ustava Kosova. Da se radi o nepravičnom suđenju jasno govori i konfuzija presude. Ta presuda je protivrečna i sadrži kontradiktorne razloge o presudnim činjenicama. Dok se njenom izrekom preinačavaju presude nižestepenih sudova i dosuđuje se veoma minimalna naknada štete za porušeni lokal i odbije zahtev za naknadu nematerijalne štete, stavom 2 dispozitiva se odlučuje da se preostali deo zahteva odbije kao neosnovan i svaka stranka snosi svoje troškove. [...]”
33. Navedeni podnosioci zahteva navode povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 46. stav 1. i 2 [Zaštita Imovine] i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i člana 1. Protokola br. 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Ocena prihvatljivosti zahteva

34. Kao prvo, kako bi Sud bio u stanju da reši zahteve podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li su podnosioci zahteva ispunili sve uslove za prihvatljivost određene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

35. Sud se poziva na član 113. stav 7. Ustava, koji propisuje da:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

36. Pored toga, član 49. Zakona propisuje da *“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.”*

37. U ovim slučajevima, Sud smatra da su podnosioci zahteva ovlašćene stranke, da su iscrpeli sva pravna sredstva na raspolaganju prema važećem zakonu i da su svoje zahteve podneli u roku od četiri meseca.

38. Međutim, Sud uzima u obzir i pravilo 36 (2) Poslovnika, koje propisuje:

“Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:

[...], ili

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

[...], ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.

39. U svojim zahtevima, podnosioci zahteva tvrde da Vrhovni sud nije utvrdio adekvatnu i proporcionalnu naknadu za rušenje objekata i stoga, pravo na zaštitu imovine je povređeno. Štaviše, oni navode i povredu člana 23 [Ljudsko Dostojanstvo], 24 [Jednakost pred Zakonom], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

40. Međutim, podnosioci zahteva nisu objasnili kako su i zašto presude Vrhovnog suda povredile njihova prava garantovana Ustavom.

41. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da nije njegova dužnosti prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28, vidi takođe br. KI70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

42. Ustavni sud može da razmatra samo da li su dokazi bili predstavljeni na takav način i da li su postupci, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva imali pravično suđenje (vidi, između ostalog, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

43. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje pruženo u poslednjim presudama donetim od strane Vrhovnog suda jasno i obrazloženo i, nakon razmatranja čitavog postupka, Sud je takođe našao da postupci pred Vrhovnim sudom nisu bili nepravični i proizvodnji (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, odluka Evropskog suda za ljudska prava o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).
44. U tom smislu, Vrhovni sud je naširoko obrazložio zašto je preinačio presudu nižestepenog suda, kojim je umanjio iznos naknade za nastalu štetu i odbio je tužbu za nematerijalnu naknadu.
45. Što se tiče materijalne štete, Vrhovni sud smatra da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo kada su utvrdili iznos naknade, prilikom čega je obrazložio sledeće: [...] "Šteta u ovom slučaju nije vrednost zgrade koju je imala u vreme nene izgradnje 1997. god. (jednaka vrednost sa materijalom i radnom snagom za njenu izgradnju), nije vrednost koja je procenjena u vreme rušenja 2005. god., minus oštećenje zgrade za 8 godina korišćenja, već je samo vrednost materijala koji tužilac može da uzme ukoliko se konstrukcija/zgrada ne sruši, već se dekonstruiše (dekonstrukcija je selektivno montiranje delova zgrade radi ponovnog korišćenja). Konstrukcija/zgrada bila je privremenog karaktera, nije postojala mogućnost njene prodaje, čak ni po tržišnoj ceni u vreme rušenja, niti u vrednosti konstrukcije (u vreme izgradnje ili vreme rušenja minus oštećenje). Dakle, šteta je samo vrednost upotrebljivog materijala koji će moći da se izvuče, u slučaju neophodne dekonstrukcije." Što se tiče nematerijalne štete, Vrhovni sud smatra da nije bilo dokaza da su podnosioci zahteva pretrpeli moralnu štetu.
46. Zbog svih gorenavedenih razloga, Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosilaca, nisu ni jedan način opravdale tvrdnje o povredi ustavnih prava i podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepili svoje tvrdnje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, dana 7. februara. 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani